

תת"ע 11303/08/22 - מדינת ישראל נגד איתי ביטון

בית משפט השלום לתעבורה בחדרה

תת"ע 11303-08-22 מדינת ישראל נ' ביטון
תיק חיצוני: 42150194811

לפני	כבוד השופטת סיגל דבורי
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשמים	איתי ביטון

החלטה

1. בפניי בקשה להורות על "ביטול גזר הדין" (לשון הבקשה) מיום 19.07.23, מטעמי חזרה מהודאה, במסגרתו נגזר על המבקש לשלם קנס כספי בסך 1,000 ₪, עונש עוקב להרשעתו בעבירה של נהיגה ברכב (בתאריך 16.02.2021) כאשר תוקף רישיון הרכב פקע תקופה שאינה עולה על שנה (בתאריך 10.10.2020) לפי סעיף 2 לפקודת התעבורה.

למעשה מדובר בבקשה לביטול פסק דין שכיבד הסדר טיעון סגור, לאור בקשה לחזרה מהודאה - לאחר שלב מתן גזר הדין.

רקע והשתלשלות אירועים

2. ראשיתו של הליך זה בהגשת כתב אישום ביום 18.08.2022 בגין עבירה מיום 16.02.2021. עניינו של המבקש נדחה מעת לעת לבקשת באי כוחו. תחילה מסיבות אישיות (19.10.22) ולאחר מכן למטרת לימוד חומר החקירה ומיצוי הידברות עם המאשימה (19.01.23).

3. לשיבת יום 19.07.23 התייצב ב"כ הנאשם, עו"ד סבייח ממשד עו"ד יוסי כהן המייצג את המבקש מתוקף יפוי כח שהופקד לתיק בית המשפט ביום 06.07.23. בדיון נכחה מטעם המאשימה עוה"ד אולגה שץ, סגנית ראש שלוחת תביעות תעבורה משטרת חדרה.

4. הצדדים הודיעו במשותף לבית המשפט כי הגיעו להסדר טיעון סגור (היינו הסדר אשר כלל גם הסכמה לענין העונש) ולפיו הנאשם יודה במיוחס לו בעובדות האישום, יורשע ויוטל עליו קנס כספי בסך 1,000 ₪ (קנס המקור).

5. בהתאם להסדר כאמור, הורשע הנאשם בעובדות כתב האישום המקורי, ועונשו נגזר, תוך כיבוד הסדר הטיעון, לתשלום קנס כספי בסך 1,000 ₪.

6. בו ביום הוגשה מטעמו של הנאשם/המבקש "בקשה דחופה לביטול הכרעת דין וביטול גזר דין שניתן ביום 19.07.23 וכן בקשה לקבוע התיק להוכחות" (להלן: "הבקשה").

מנימוקי הבקשה עולה כי "**גזר הדין**" (כלשון הבקשה) ניתן על ידי בית המשפט "בשל טעות של ב"כ הנאשם אשר התייצב לדיון עו"ד סביח הודה בשם הנאשם בעובדות כתב האישום" - לשון סעיף 1 לבקשה.

7. נטען כי הנאשם אינו מודה, אינו מודע להסדר הטיעון, אינו מסכים להסדר הטיעון ולא נכח במעמד ההסדר.

8. עוד נטען כי ב"כ הנאשם סבר כי כתב האישום תוקן ובשל כך הודה בעובדות כתב האישום המתוקן ולאחר "שבדק" חזר מידיית לאולם בית המשפט ו"ביקש לתקן את הטעות שלו" - לשון סעיף 3 לבקשה.

לדבריו הורה לו בית המשפט להגיש בקשה בכתב ותינתן בה החלטה.

9. המשיבה, בתגובתה, התנגדה לבקשה.

המשיבה טוענת כי המבקש היה מיוצג בעת הדיון ואף נרשם מפי בא כוחו לפרוטוקול כי המבקש היה מודע להסדר והסכים לו (עמ' 2 ש' 16 לפרוטוקול מיום 19.07.23).

המשיבה הפנתה לרע"פ **104/00 מאלכ הלהייב נ' מדינת ישראל** באשר לנדירות מתן היתר לחזרה מהודאה במשפט הישראלי ולהכרח לבסס חשש ממשי שהודאת הנאשם נעשתה בניגוד לרצונו האמיתי וגו'.

לעמדת המשיבה - חזקה על ב"כ הנאשם כי בחן ובדק את כל רכיבי ההסדר בטרם הוצג לבית המשפט. נטען כי לא ברור המניע להגשת בקשת הביטול בין מכח טענת החפות או בין מהשאיפה להמרת סעיף העבירה להוראת חיקוק אחרת למטרת השגת ניקוד מופחת מאת משרד הרישוי.

נטען כי לא הוכח כיצד יגרם עיוות דין למבקש ועל כן אין בקשתו עומדת בקנה אחד עם הפסיקה הרלוונטית.

10. בהחלטה מיום 21.08.23 דחיתי את הבקשה. בהחלטה נקבע כי מדובר בטענת "כשל ביצוג" שכן המבקש היה מיוצג בעת הדיון, כי על המבקש להצביע על חשש לעיוות דין או הצבעה על פגם פרוצדוראלי כה חמור היורד לשורשו של עניין באופן המבסס עיוות דין.

עוד קבעתי כי המשא ומתן הבשיל לכדי הסדר טיעון, כי הצעת נציגת המאשימה נשקלה על ידי ב"כ המבקש והוא הסכים לה. בהמשך לכך הצהירו הצדדים את הצהרותיהם כמובא בפרוטוקול הדיון מיום 19.07.23. דהיינו - - "הצעה" ואל מולה "קיבול", בהשאלה מדיני החוזים.

כמו כן התייחסתי בהחלטתי לנושא ה"חזרה מהודאה" בהתייחס לשלב הדיוני בו מבוקשת החזרה; היינו כתוצאה מאי שביעות רצון מהתוצאה העונשית ולא מטענת חפות ולענין זה הפניתי לע"פ 3754-91 מדינת ישראל נ' ד"ר קאסם שמחאת ולע"פ 6349/11 שניידר נ' מדינת ישראל.

11. ב"כ המבקש לא השלים עם החלטתי עליה הוגש מטעמו ערעור, נשוא עפ"ת 815-09-23.

12. בהודעת הערעור נטען כי ב"כ המבקש "הוטעה על ידי התביעה וכי זה לא ההסדר אשר סבר כי הגיעו הצדדים" (סעיף 3 להודעת הערעור). נטען כי עו"ד סבייח לא חתם על הסדר טיעון ולפיכך לא ניתן לסתור טיעונו זה לפיו "הוטעה בדבר כי כתב האיטום יתוקן".

עוד נטען כי למבקש יגרם "נזק בל יתואר" בדמות פסילת רישיון הנהיגה למשך 9 חודשים, בדיקה במכון הרפואי, מבחן עיוני ומבחן מעשי וכן נזק כלכלי רב "על כל המשתמע מכך" ולעיוות דין חמור "הזועק השמיימה". בדיון שהתקיים במסגרת הליך הערעור ביום 14.09.23 נטען כי ב"כ המבקש סבר שהאיטום יתוקן לעבירה ללא ניקוד.

13. בית המשפט המחוזי (כבוד השופט מ. דאוד) קבע כי צריך היה לדון בבקשה במסגרת הוראת סעיף 153(א) לחסד"פ - חזרה מהודאה, כאשר חזרה זו טעונה את רשותו של בית המשפט, המותנית בקיומם של **נימוקים מיוחדים**. חזרה זו מהודאה, בהתאם לסעיף 153 (א) לחסד"פ יכול שתיטען גם לאחר הסדר טיעון כפי שנדונה הסוגיה ברע"פ 651/16 המאירי נ' מדינת ישראל, פסקה 22.

לפיכך הוחזר הדיון למותב זה על מנת לדון בבקשה במסגרת הדיונית המותווית.

14. בדיון הנוסף שהתקיים בפניי ביום 06.12.23 טען ב"כ המבקש כי סבר שכתב האיטום יתוקן לעבירה ללא ניקוד ועל כן הודה. כמו כן הדגיש כי המבקש לא השתהה בהגשת בקשת ביטול זו. ב"כ המבקש טען כי מרשו חף מפשע וכי במועד ביצוע העבירה אחז ברישיון תקף. טיעון זה לא נתמך באסמכתאות.

15. המשיבה חזרה על עמדתה והטעימה כי הטענה בדבר הטעיית ב"כ המבקש בשלב המו"מ נטענת בעלמא וללא תימוכין, כי המבקש מרחיב בדיון הנוסף את חזית הטיעון באופן שלא נטען בבקשה המקורית ולא בדיון אשר התקיים בפני ערכאת הערעור וכי המבקש לא ביסס טענה שיש בה כדי לבטל את גזר הדין. המשיבה חזרה על כך כי המבקש היה מיוצג בדיון הראשוני עת נכרת הסדר הטיעון והוצג לבית המשפט וכי חזקה עליו ששקל את מלוא השיקולים לטובת שולחו.

16. במענה לעמדת המשיבה טען ב"כ המבקש כי "יש פה חזרה מהודאה". עוד אמר כי אינו בטוח בטענת ההתישנות וסייג אותה. עיקר הטענה הינה בגין חזרה מהודאה המצדיקה ביטול פסק הדין.

דין והכרעה

17. עסקין בחזרה מהודאה שניתנה במסגרת הסדר טיעון סגור, בשלב שלאחר מתן פסק דין.

נשאלת השאלה מהם המבחנים המשפטיים לפיהם תיבחן בקשה לביטול פסק דין שניתן בהמשך להסדר טיעון סגור, מכח טענת חזרה מהודאה של הנאשם.

18. סעיף 153 (א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 (להלן: "חסד"פ) קובע כך:

חזרה מהודיה

(א) הודה הנאשם בעובדה, אם בהודיה שבכתב לפני המשפט ואם במהלך המשפט, רשאי הוא בכל שלב של המשפט לחזור בו מן ההודיה, כולה או מקצתה, אם הרשה זאת בית המשפט מנימוקים מיוחדים שירשמו.

(ב) התיר בית המשפט לנאשם לחזור בו מהודייתו אחרי הכרעת הדין, יבטל בית המשפט את הכרעת הדין במידה שיסודה בהודיית הנאשם ויחדש את הדיון אם הדבר מתחייב מן הנסיבות.

19. מלשון סעיף 153 (א) לחסד"פ עולה כי חזרה מהודאה יכול שתיעשה מיוזמת הנאשם "בכל שלב של המשפט" וככל שהחזרה מהודאה מועלית בשלב שלאחר הכרעת הדין (היינו - בין שלב 'הכרעת הדין' לבין שלב 'גזר הדין') - תבוטל הכרעת הדין ויתחדש הדיון.

20. עם מתן "פסק דין", היינו בשלב שאחרי מתן "גזר הדין" למעשה מסתיים משפטו של נאשם ובית המשפט "קם מכסאו". בשלב זה, שלאחר מתן "פסק דין" - אין עומדת לה עוד טענת "חזרה מהודאה" בגדר סדר הדין הפלילי כשלעצמה אלא נלווית היא לבקשה לביטול פסק דין.

21. כעולה מן האמור ברע"פ 6512/16 המאירי נ' מדינת ישראל פסקה 22 דומה כי "חזרה מהודאה"

יכול שתהא מוגשת אף לאחר שלב גזר הדין, ואולם נקבע כי בשלב זה "מתעורר חשש מניצול ההליך הפלילי באמצעי תמרון, בגדרו מבקש המורשע לבחון את תוצאות ההליך המשפטי ועל - פיהן להחליט אם לדבוק בהודייתו, או לחזור בו ממנה ולחדש את המשפט".

על כן נקבע כי על המבקש להצדיק ביטול פסק הדין מסיבת "חזרה מהודאה" להוכיח את התקיימותן של **נסיבות חריגות במיוחד**, דוגמת אי הבנתו את משמעות הודאתו או את משמעות הסדר הטיעון. **הדברים אמורים ביתר שאת כאשר הבקשה לחזור מן ההודיה מוגשת לאחר מתן גזר הדין.**

22. נקבע כי בבוא בית המשפט לשקול בקשה לחזרה מהודאה, תיבחן הסוגיה באמצעות "**מבחן המניע**" דהיינו באם מדובר ברצון כן ואמיתי להוכיח את חפותו או שמא מדובר בפעולה טקטית שנועדה להשיג רווח דיוני משפטי המהווה "**תמרון פסול**".

23. מעיון בפסיקה עולה כי אך לאחרונה נדון עניין דומה בבית המשפט העליון בפני כבוד השופט י. עמית במסגרת ע"פ 2760/23 **מרדכי מור נ' מדינת ישראל** (08.05.23).

מר מרדכי מור נהג במהירות מופרזת אשר בגינה הוגש נגדו כתב אישום לבית המשפט לתעבורה.

בא כוחו הגיע להסדר טיעון מול נציגת המאשימה שנכחה בדיון אשר כלל שינוי הוראת החיקוק לעבירה לפי תקנה 51 לתקנות התעבורה, תשכ"א - 1961, וזאת חלף תקנה 54 (א) שבכתב האישום המקורי. כמו כן הגיעו הצדדים להסדר עונשי סגור לפיו תוטל על מר מור פסילת רישיון בפועל למשך 30 יום, פסילה על תנאי של 3 חודשים לתקופה של 3 שנים וקנס כספי בסך 1,500 ₪.

בבוא מר מור למשרד הרישוי להוצאת תדפיס ניקוד נדהם לדבריו לגלות כי הורשע על פי העבירה המקורית ועל כן ננקטו נגדו אמצעי תיקון חמורים (שלילת רישיונו לתקופה של 3 חודשים).

משהבין מר מור כי למעשה הורשע בעבירה שלא לפי כתב האישום המתוקן היינו שלא לפי תקנה 51 לתקנות התעבורה כמוסכם, פנה לבית המשפט בבקשה לביטול פסק הדין.

בקשתו לביטול פסק הדין - נדחתה.

בערעורו צירף מר מור תצהירים ותכתובות המעידים לדבריו כי "סגר" הסדר עם התובעת "לסיים את התיק בהסדר לפיו כתב האישום יתוקן למהירות בלתי סבירה לפי תקנה 51".

עניינו של מור נדחה על ידי בית המשפט העליון.

כבוד השופט עמית קבע כי "**ניתן היה לצפות כי עורך הדין יהיה ערני דיו כדי לוודא כי גזר הדין שניתן הוא בהתאם להסדר הנטען**". עוד נקבע כי "**היה על עורך הדין לברר במה לקוחו מורשע טרם הודה בשמו**".

24. בדומה למקרה שבפניי, לטענת ב"כ הנאשם, סבר הוא כי הוראת החיקוק תשונה לעבירה ללא ניקוד, להבדיל מזו המקורית.

25. זאת ועוד; בענייננו הועלתה בנוסף לכך טענה כי המאשימה רימתה את המבקש. הטענה לא נתמכה באסמכתאות ולמעשה נטענה בעלמא וללא תימוכין. ייאמר מיד - חזקה על התביעה כי עושה היא את מלאכתה בנאמנות בשקיפות וביושרה. אני רואה לדחות טענה זו מכל וכל מאחר והנאשם היה מיוצג בהליך זה וחזקה על בא כוחו כי בחן את ההצעה וקיבל אותה על פי מיטב הבנתו, שיקוליו, חוכמתו ומומחיותו ובוודאי פעל בהתאם לכלל 2 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית) - תשמ"ו - 1986 דהיינו ייצג את לקוחו בנאמנות, במסירות, ללא מורא ותוך שמירה על הגינות.

26. ב"כ הנאשם נכח בעת שהסדר הטיעון הוצג לבית המשפט, אישר אותו באוזני בית המשפט ועתר לכבדו. ככל ש"רימתה" המאשימה, לטענת ב"כ המבקש, את הנאשם, היה על בא כוחו לדייק את ההסכמות ולהטות תשומת לב בית המשפט ל"רמאות", אך ב"כ המבקש אישר מפורשות את ההסכמות, כפי שהוצהרו על ידי שני הצדדים.

ודוק; הליך של הגשת כתב אישום מתוקן כרוך בהגשת כתב האישום המתוקן וסימונו על ידי בית המשפט. דבר זה לא נעשה. ב"כ המבקש לא טען בשום שלב בפני נציגת המאשימה או בית המשפט בדיון כי יש להגיש כתב אישום מתוקן.

אדרבא; נטען מפיו:

"הנאשם מודה במיוחס לו בכתב האישום. הנאשם מודע להסדר ומסכים לו" (עמ' 2 ש' 16 לפרוטוקול ישיבת יום 19.07.23).

עוד ביקש ב"כ הנאשם ובלשונו: "אבקש לכבד את ההסדר" (שם, עמ' 3 ש' 3).

27. התמונה המצטיירת היא כי ב"כ המבקש אשר ייצג את המבקש בדיון "איכזב" את שולחו, ועתה עותר בדרך לא דרך לשינוי התוצאה באמצעות טענה כנגד יושרתה של המאשימה.

מוטב היה שלא תיטען הטענה כלל.

28. בהתאם ל"מבחן המניע" אני קובעת כי מדובר ב"תמרון פסול" שכל מטרתו השגת רווח דיוני ומשפטי למטרת מניעת הטלת אמצעי תיקון על המבקש, מצד משרד הרישוי. ולענין זה יואר כי אמצעי התיקון המוטלים מטעם משרד הרישוי אינם ממין עניינו או סמכותו של בית המשפט ואין בית המשפט שותף לטקטיקות ניהול משפט המונעות מחישוב ניקוד או אמצעי תיקון.

29. זאת ועוד; השלב הדיוני בו הועלתה טענת החזרה מהודאה - לאחר שלב גזר הדין - מבסס אף הוא את ההנחה כי תוצאת המשפט אינה לרוחו של המבקש וכי למעשה הטרוניה מופנית ליצוג שקיבל ולא לעיוות דין נטען. לבקשה לחזרה מהודיה המוגשת לאחר מתן גזר דין ינתן היתר רק מנסיבות נדירות, ראה והשווה: רע"פ 7705/95 ישראל לונקר נ' מדינת ישראל (פורסם ב'תקדין' 31.12.1995), ע"פ (ת"א) 70775/08 יצחק ריפשטיין נ' משטרת ישראל (7.12.2008) (פורסם ב'נבו').

30. לא מצאתי כי מתקיימות בעניינו של המבקש "נסיבות נדירות וחריגות במיוחד" כנדרש.

31. בשולי הדברים ואף למעלה מן הצורך אפנה לדברים הבאים: "הסדר טיעון כהגדרת כב' השופטת בייניש בע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נ"ז(1) 577 (2002) הוא הסכם בין נאשם לתביעה, שהתביעה מתחייבת במסגרתו לוותר לנאשם על מיצוי הדין ולהעניק לו הקלה הקשורה לתוצאות המשפט, בתמורה להודיה בעובדות שיש בהן כדי להרשיעו. המופעים השכיחים של ויתור זה הם גרסה 'מרוככת' של כתב האישום או הסכמה לתוצאה עונשית מקלה" (מתוך מאמר "הסדרי טיעון: הכרח בל יגונה או כלי יעיל לאכיפת הדין?" (כבוד השופט טל ענר, 75 שנות עצמאות במשפט, נבו הוצאה לאור, 2023).

הסדרי הטיעון חולשים על כל תחומי המשפט הפלילי בישראל ובפרט בתחום דיני התעבורה. מטרם - סיום מהיר של נתח תיקים רחב מתוך הנחה כי התועלת שבאכיפת החוק על עוברי חוק בהיקף רחב, עולה על החשיבות שבהקפדה על מידת הענישה ההולמת את מעשה העבירה ואת העושה.

ומהכא להתם; בראי מידת העונש שהוטל על המבקש עולה כי המבקש נהג ברכבו בתאריך 16.02.2021 בעוד תוקף רישיון הנהיגה שלו פקע בתאריך 10.10.2020 דהיינו תקופה של 4 חודשים ומספר ימים, הרי שהעונש מסוג הטלת קנס כספי בסך ₪ 1,000 הנו קנס המקור הקבוע לצידה של העבירה דהיינו העונש המקל ביותר שניתן היה להשית על המבקש, כפי שאכן נעשה במסגרת הסדר הטיעון.

32. סוף דבר - הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ו' טבת תשפ"ד, 18 דצמבר 2023, בהעדר הצדדים.

